

บทคัดย่อ

ระบบภาษีเงินได้แบบแยกเงินได้เป็น 2 ประเภท (Dual Income Tax) ถูกริเริ่มโดยประเทศในกลุ่มนอร์ดิก (Nordic countries) ได้แก่ นอร์เวย์ สวีเดน ฟินแลนด์ และเดนมาร์ก เมื่อปลายทศวรรษที่ 80 ภายใต้ระบบภาษีเงินได้แบบนี้ ในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เงินได้ประเภทต่างๆ จะถูกแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ ได้แก่ เงินได้จากทุน (capital income) และเงินได้จากแรงงาน (labor income) โดยเงินได้จากทุน (capital income) ได้แก่ ดอกเบี้ย, เงินปันผล, ผลได้ส่วนหุ้นในหุ้น, ที่ดิน เป็นต้น (capital gains on stocks, land, etc.), ค่าเช่า, กำไรจากรธุรกิจ (business profit) ในส่วนเงินได้จากการลงทุน เป็นต้น ส่วนเงินได้จากแรงงาน (labor income) ได้แก่ เงินเดือน, ค่าจ้าง, เงินบำนาญ, ผลประโยชน์อื่นนอกเหนือจากเงินเดือนหรือค่าจ้างที่ได้รับจากนายจ้าง (fringe benefits), ผลประโยชน์จากสวัสดิการสังคม (social security benefits) เป็นต้น โดยเงินได้จากแรงงาน (labor income) จะถูกเก็บภาษีเงินได้ในอัตราก้าวหน้า ในขณะที่เงินได้จากทุน (capital income) จะถูกเก็บภาษีเงินได้ในอัตราคงที่และเท่ากับอัตราต่ำสุดที่เก็บจากเงินได้จากแรงงาน (labor income) เพื่อป้องกันการบิดเบือนรูปแบบการประกอบธุรกิจ นอกจากนี้ อัตราภาษีเงินได้จากทุน (capital income) ดังกล่าวยังเป็นอัตราเดียวกับอัตราภาษีเงินได้ของนิติบุคคลด้วย

นอกจากนี้ในส่วนของเงินได้จากการประกอบธุรกิจ (business income) ของบุคคลธรรมดาที่ไม่ได้เป็นลูกจ้างนั้น ระบบภาษีเงินได้แบบนี้ยังมีหลักการพิเศษในการคำนวณแยกเงินได้ดังกล่าวเป็นเงินได้จากทุน (capital income) และเงินได้จากแรงงาน (labor income) เมื่อแยกได้แล้วก็จะเก็บภาษีไปตามอัตราของเงินได้แต่ละประเภทต่อไปเพื่อความเป็นธรรมต่อผู้เสียภาษีด้วย

การแยกเงินได้เป็น 2 ประเภท และเก็บภาษีในอัตราต่างกัดังกล่าว ตั้งอยู่บนหลักการที่ว่า เงินได้จากทุน (capital income) มีความยืดหยุ่นสูงและเคลื่อนย้ายได้ง่าย การที่เก็บภาษีในอัตราต่ำและคงที่จะเป็นการส่งเสริมหลักความมีประสิทธิภาพ (Efficiency) ของระบบภาษีทำให้รัฐเก็บภาษีได้มากขึ้นเนื่องจากผู้มีเงินได้ไม่มีแรงจูงใจในการเคลื่อนย้ายทุนไปยังประเทศที่เก็บภาษีในอัตราต่ำกว่า ส่วนเงินได้จากแรงงาน (labor income) มีความยืดหยุ่นต่ำ ควรเก็บในอัตราสูงกว่าเนื่องจากหากเก็บในอัตราต่ำ อาจทำให้มีการลงทุนในทุนมนุษย์ (Human capital) มากเกินไป นอกจากนี้ยังสามารถแก้ข้อบกพร่องของระบบภาษีเงินได้แบบเดิม ที่เก็บภาษีเงินได้จากเงินได้จากทุนต่างชนิดกัน ในอัตราต่างกัน ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมระหว่างเงินได้จากทุนต่างชนิดกันนั่นเอง

หลังจากประเทศในกลุ่มนอร์ดิก (Nordic countries) นำหลักการของระบบภาษีเงินได้แบบแยกเงินได้เป็น 2 ประเภท (Dual Income Tax) มาบังคับใช้ ปรากฏว่าหลักการดังกล่าวเป็นที่สนใจของนักวิชาการในประเทศต่างๆ อย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นสหรัฐอเมริกา , ประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป(EU) , ญี่ปุ่น และอื่นๆ ต่างให้ความสำคัญในการศึกษาหลักการดังกล่าวอย่างจริงจัง รวมถึงในที่ประชุมของ OECD เองก็เคยมีการนำหลักการของระบบภาษีเงินได้แบบแยกเงินได้เป็น 2 ประเภท (Dual Income Tax) ไปวิพากษ์วิจารณ์ถึงข้อดีข้อเสียอย่างกว้างขวางด้วย

ในเมื่อระบบภาษีดังกล่าวมีหลักการใหม่ที่น่าสนใจ และน่าจะทำให้ระบบภาษีเงินได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงควรค่าแก่การที่ประเทศไทยจะได้ศึกษาหลักการของระบบภาษีเงินได้ดังกล่าว เพื่อเป็นทางเลือกในการนำมาประยุกต์ใช้ต่อไป วิทยานิพนธ์เรื่องนี้จึงเกิดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวความคิด ความเป็นมา รูปแบบ วิธีการจัดเก็บ ของระบบภาษีเงินได้แบบแยกเงินได้เป็น 2 ประเภท (Dual Income Tax) ของประเทศในกลุ่มนอร์ดิก (Nordic countries) และศึกษาถึงข้อดี ข้อเสีย ของระบบดังกล่าว เพื่อเปรียบเทียบกับระบบภาษีเงินได้ของประเทศไทยในปัจจุบัน อันจะนำไปสู่การศึกษาความเป็นไปได้ที่ประเทศไทยจะนำหลักการของระบบภาษีเงินได้แบบแยกเงินได้เป็น 2 ประเภท (Dual Income Tax) มาประยุกต์ใช้ต่อไป

จากการศึกษาปรากฏว่า ระบบภาษีเงินได้แบบแยกเงินได้เป็น 2 ประเภท (Dual Income Tax) มีหลักการที่แตกต่างกับระบบภาษีเงินได้ของไทยพอสมควร เช่น การจัดประเภทของเงินได้จากทุนที่กว้างขวางกว่าของไทย , การลดหย่อนเว้นภาษีสำหรับเงินได้จากทุนลงให้น้อยที่สุด , การเก็บภาษีเงินได้จากทุนทุกประเภทในอัตราต่ำและคงที่เท่ากันทั้งหมด หรือหลักการแยกเงินได้จากการประกอบธุรกิจ (business income) ของบุคคลธรรมดาที่ไม่ได้เป็นลูกจ้าง ออกเป็นเงินได้จากทุนและเงินได้จากแรงงาน เป็นต้น ซึ่งหลักการเหล่านั้นหากนำมาประยุกต์ใช้กับระบบภาษีเงินได้ของไทย ก็น่าจะทำให้ระบบภาษีของไทยมีประสิทธิภาพมากขึ้นนั่นเอง